

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'.
ΑΡΙΘ. 40

Ἐν Πειραιεὶ Αὐγούστου
1886

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΙΛΛΕΡΟΥ
ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ
Γ. Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Συνέχεια προηγουμ. φύλλου).

ΗΓΕΜΟΝΙΣ καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ.

ΗΓΕΜ. (βιβηῖσα ἐπὶ τινος ἀγκλίντρον μέλπει).

ΚΑΡΟΛ. (εἰτέρχεται δραματῆς, αἰφνης ἴσταται ὡς κεραυνόπληκτος)
Θεοί!

Ποῦ λοιπὸν εἶμαι;

ΗΓΕΜ. (ρίπτουσα τὴν βάρβιτον προβαίνει). Ἄ! ὁ Πρίγκηψ Κάρολος!
Ναί, ἀληθῶς!

ΚΑΡΟΛ. Ποῦ εἶμαι; Πλάνη τρομερά!
Τὸ δεξιὸν παρῆλλον δῶμα.

ΗΓΕΜ. Τί καλῶς
γνωρίζει νὰ εὕρισκῃ τὰ δωμάτια
ὁ Πρίγκηψ, ἔνθα ἄνευ μάρτυρός τινος
εὕρισκονται κυρίαί!

ΚΑΡΟΛ. Πλὴν, Ἡγεμονίς.—
Συγγνώμην—εὐρον—εὐρον—τὸν προθάλαμον
ἠνεωγμένον.

ΗΓΕΜ. Εἶναι τοῦτο δυνατόν;
Ἄλλὰ νομίζω, ὅτι ἐκλείσα αὐτὸν
ἐγὼ αὐτή.

ΚΑΡΟΛ. Νομίζετε—νομίζετε.
Ἄλλὰ, βεβαιωθῆτε, ἐπλανήθητε.
Νὰ κλείσῃτ' ἴσως ἐσκαπεῖτε, συμφωνῶ—
ναί, τὸ πιστεύω, ὅμως δὲν ἐκλείσετε,
οὐχὶ βεβαίως! Ὅτε αἰφνης ἤκουσα
βάρβιτον κρουομένην.—Ἦτο βάρβιτος;
(βλέπων περὶ μετ' ἀμφιβολίας).

Πράγματι! κεῖται ἔτι κατὰ γῆς ἐκεῖ—
τὴν βάρβιτον—ὅποσον, πόσον ἀγαπῶ—
Μέχρι μανίας ἀγαπῶ τὴν βάρβιτον.
Μόλις ἀκούω, ὄλωσ ὦτα γίνομαι,
ἄλλος ἐξ ἄλλου εἰς τὸ δῶμα ρίπτομαι,
καὶ βλέπω τὴν γλυκεῖαν καλλιτέχνίδα,
ἣτις τοσοῦτον οὐρανίως μ' ἔθελξε
σφοδρῶς τοσοῦτον μὲ κατεγοήτευσε.

ΗΓΕΜ. Περιεργία λίαν ἀξιάγαστος,
ἦν ὅμως καὶ ταχέως συνεστείλετε,
ὡς ν' ἀποδείξω δύναμαι. (Μετὰ τινε σιγῆν, μετ' ἐμφάσεως)
Νὰ ἐκτιμῶ

τὸν ἄνδρα πρέπει πλὴν τὸν μετριόφρονα,
ὅστις γυναῖκα μίαν ἐρυθήματος
ἐν' ἀπαλλάξῃ, περιπλέκεται αὐτὸς
ἐντὸς ψευδῶν τοιούτων.

ΚΑΡΟΛ. (μετ' ἀφελοῦς εὐκρινείας). Συναισθάνομαι,

Ἡγεμονίς, τρώντι, ὅτι ἐπραξα
χειρόν ἐκεῖνο, ὅπερ βέλτιον ἐγὼ
νὰ πράξω θέλω. Ἀφαιρεῖτέ με λοιπὸν
ἐν πρόσωπον, τ' ὅποιον ἤκιστα ἐγὼ
κατάλληλον νομίζω νὰ ὑποδυθῶ.
Ζητεῖτε ἐκ τοῦ κόσμου ἄσυλον ἐδῶ
καὶ πόρρω τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν σιγηλῶν
ἡμέρων ζῆτε τῆς καρδίας σας. Ἐγὼ
υἱὸς τῆς δυστυχίας ἐμφανίζομαι,
καὶ πάραυτα τ' ὠραῖον τοῦτο ὄνειρον
ταράσσω — Πλὴν ἡ μόνη τιμωρία μου,
ἡ ταχυτάτη ἐστὶ ἀπομάκρυνσις —
(θέλει νὰ ἐξέλθῃ).

ΗΓΕΜ. (ἐκπλήσσεται καὶ ἀπορεῖ, πλὴν ἀμέσως συνέρχεται)
Πρίγκηψ — ὦ, ἦτο χάριστον! —

ΚΑΡΟΛ. Ἡγεμονίς,
καταλαμβάνω, τί σημαίνει ἡ στιγμή
αὐτὴ ἐδῶ εἰς τοῦτο τὸ δωμάτιον,
καὶ εὐλαβοῦμαι τὴν παρθενικὴν αὐτὴν
ἀδημονίαν. Δυστυχία τῶ ἀνδρὶ,
ὄνπερ θρασύνει γυναικὸς ἐρύθημα.
Ἐγὼ δειλὸς πλὴν εἶμαι, ὅτε πρὸ ἐμοῦ
γυναῖκες τρέμουν.

ΗΓΕΜ. Εἶναι τοῦτο δυνατόν;
Συνείδησις ὅποια ἀπαράμιλλος
δι' ἓνα νεανίαν καὶ διάδοχον!
Ναί, Πρίγκηψ — τῶρα πλὴν θὰ μείνητε ἐδῶ.
Σᾶς ἱκετεύω. Τόσης ἀρετῆς ἐγγὺς
φεύγει ὁ φόβος πάσης κόρης. Ἄλλωστε
γνωρίζετ' ὅτι ἡ ἐμφάνισις ὑμῶν
ἡ αἰφνηδία τᾶσμα μου τὸ προσφιλές
ἐτρόμαξε; (Ὁδηγεῖ αὐτὸν πρὸς τὸ ἀνάκλιτρον καὶ ἀναλαμ-
βάνει τὴν βάρβιτον). Τὸ ἄσμα, Πρίγκηψ Κάρουλε,
θὰ μέλψω ἔτι ἅπαξ καὶ ποιηὴ ὑμῶν
ἔσεται, ὅτι αὐθις θὰ μακούσητε.

ΚΑΡΟΛ. (κάθηται οὐχὶ ἄνευ βίας τινος παρὰ τῆ Ἡγεμονίδι).
Ποιηὴ εὐκαταία ὅπως καὶ τὸ σφάλμα μου.
Ὅντως τὸ θέμα μ' εἶναι τόσον προσφιλές,
τόσον ὠραῖον, ὥστε ἡδυνάμην—τρὶς
νὰ τὸ ἀκούσω.

ΗΓΕΜ. Πῶς; τὸ πᾶν ἠκούσατε;
Τοῦτο εἶναι φρικῶδες, Ὑψηλότατε!
Τὸ θέμα ἦν, νομίζω, περὶ ἔρωτος.

ΚΑΡΟΛ. Καὶ ἂν δὲν ἀπατώμαι περὶ εὐτυχοῦς —
Ὁραῖον θέμα εἰς τ' ὠραῖον στόμα σας.
Ἄλλ' ὄντως ὄχι τόσον ἀληθῶς λεχθὲν
ὅσον ὠραῖον.

ΗΓΕΜ. Ὅχι τόσον ἀληθές;
Λοιπὸν ὑμεῖς, ὦ Πρίγκηψ, ἀμφιβάλλετε; —

ΚΑΡΟΛ. Τρώντι ἀμφιβάλλω, ἂν ὁ Κάρουλος

μὲ τὴν ἡγεμονίδα θέλουν δυνηθῆ
νὰ συνεννοηθῶσι, περὶ ἔρωτος
ἂν πρόκειται. (Ἡ Ἡγεμονίς ἐκπλήσσεται, τοῦτο δὲ κατα-
νοῶν ἐξακολουθεῖ μετὰ ποιᾶς τινος κολακευτικῆς φιλοφροσύνης)

Διότι τίς θὰ δυνηθῆ
ἐκ τῶν ῥοδίνων παρειῶν σας νὰ πεισθῆ,
ὄτ' εἰς τὸ στῆθος τοῦτο πάθος μαίνεται;
Μὴ ἄρα κινδυνεύῃ ἡ Ἡγεμονίς
εἰκῆ καὶ μάτην νὰ στενάξῃ; Ἐρωτα
γνωρίζει μόνον ὅστις ἄπελπις ἐρά.

ΗΓΕΜ. (μεθ' ἀπάσης τῆς προτέρας φαιδρότητος αὐτῆς).
ὦ, σίγα! τοῦτο δὰ ἡγεῖ πολὺ φρικτά. —
Καὶ πράγματι ὁ κληρὸς οὗτος φαίνεται
πρὸ πάντων νὰ διώκῃ ὑμᾶς σήμερον —
καὶ σήμερον ἰδίως. (Δραττομένη τῆς χειρὸς αὐτοῦ μετὰ
διαφέροντος). Δὲν εἴσθε φαιδρός,
καλέ μου Πρίγκηψ. — Ὑποφέρετε — Θεέ—
Πάσχετε ὄντως. Εἶναι δυνατόν; Καὶ τί
πάσχετε, Πρίγκηψ, ἀφ' οὗ πρὸς ἀπόλαυσιν
τοῦ κόσμου προσκαλεῖσθε, καὶ μετ' ἀφειδοῦς
ἡ φύσις δαψιλείας σας ἐκόσμησεν,
ἡ δὲ ζωὴ σας γηθοσύνως μειδιᾷ;
Ἔμεις—μεγάλου ἀνακτος διάδοχος
καὶ ἔτι πλέον, ἐν τῷ ἡγεμονικῷ
ὑμῶν ἀκόμη λίκω δώροις προικισθεῖς,
ἅτινα καὶ τὴν αἴγλην τοῦ βαθμοῦ ὑμῶν
ἐπισκιάζουν ἔτι, Κάρουλε, ὑμεῖς —
ὅστις εἰς τὸ δρακόντειον συμβούλιον
τῶν γυναικῶν κερδίζει πάντα δικαστήν,
τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες περὶ
τῆς δόξης καὶ ἀξίας κρίνουν τῶν ἀνδρῶν
ἀμετακλήτως — ὅστις ἤδη κατακτᾷ
καὶ μόνον βλέπων, φλέγει, μένων παγερός,
καὶ ὅπου νὰ θερμάνῃ θέλει, Οὐρανοῦ
καὶ παραδείσου εὐτυχίαν δίδωσι —
Ἐκεῖνος, ἐν ἡ φύσις χάριν τῶν πολλῶν
καὶ τῶν ὀλίγων κόσμῳ ἴσῳ ἔστεψεν,
οὗτος λοιπὸν νὰ πάσχη πρέπει; — Οὐρανε,
ὁ δοῦς αὐτῶ τὰ πάντα, πάντα, διατί
τὰ ὄμματα ἡρνήθης μόνον εἰς αὐτόν,
τὰς νίκας του νὰ βλέπῃ;

ΚΑΡΟΛ (ὅστις ἐν τῷ μεταξύ ἦτο βεβουημένος ἐν τῇ βαθυτάτῃ ἀφαι-
ρέσει, συνέρχεται αἰφνης ὡς ἐκ τῆς-σιωπῆς τῆς Ἡγεμονίδος
καὶ ἀναπηδᾷ). Ἀξιόλογον!

Ἄμεινον τρώντι! μέλψατε αὐτὴν
ἀκόμη ἅπαξ τὴν στροφήν.

ΗΓΕΜ. (ἀτενίζουσα αὐτὸν ἐννεά). Δὸν Κάρουλε,
ποῦ λοιπὸν εἴσθε ἐν τῷ μεταξῷ —

ΚΑΡΟΛ. (ἀνεγειρόμενος) Ἄ, ναί!
μὰ τὸν Θεόν, ἐγκαίρως μὲνθυμίζετε —

- Πρέπει, ναί, πρέπει νὰ ἀπέλθω τάχιστα.
- ΗΓΕΜ. (κρατοῦσα αὐτὸν)
Ποῦ ;
- ΚΑΡΟΛ. (μετὰ φρικώδους δέους)
Κάτω εἰς ἀέρα. Μὴ κρατεῖτε μὴ! —
Νομίζω ὅτι ὀπισθέν μου σύμπασα
ἡ γῆ πυρίνας γλώσσας ἐξερεύγεται —
- ΗΓΕΜ. (κρατοῦσα αὐτὸν μετὰ δυνάμεως)
Ἄλλά, ὦ Πρίγκηψ, τί λοιπὸν ἐπάθετε ;
Πόθεν ὁ τρόπος οὗτος ὁ παράδοξος ;
(Ὁ Κάρολος μένει ὄρθιος καὶ σύννους. Ἐπωφελεῖται τῆς στιγ-
μῆς αὐτῆς, ὅπως τὸν προσελκύσῃ πρὸς τὸ ἀνάκλιτρον).
ὦ, ἔχετε ἀνάγκη ἀναπαύσεως,
ἀγαπητέ μοι Κάρολε — Τὸ αἷμά σας
ἀνεστατώθη — παρ' ἐμοὶ καθήσατε —
Μακρὰν τοῦ πυρετοῦ σας τὰ φαντάσματα !
Ἄν δ' ἐρωτήσης ἑαυτὸν εἰλικρινῶς
γνωρίζῃ ἢ κεφαλή σου τί τὸ στήθος σου
βαρύνει ; Ἄν γνωρίζῃ, δὲν ὑπάρχει τις
ἐξ ἵπποτων τοσοῦτων τῆς Αὐλῆς αὐτῆς,
ἐκ κυριῶν τοσοῦτων μία, μία κ' ἄν —
ὅπως σὰς θεραπεύσῃ καὶ σὰς ἐννοῇ
θέλω νὰ εἶπω — μία ἥτις καὶ ὑμῶν
ἀξία εἶναι ;
- ΚΑΡΟΛ. (ἀφρημένος) Ἴσως ἡ ἡγεμονίς
Ἐβόλι —
- ΗΓΕΜ. (μετὰ χαρᾶς, ταχέως). Ὀντως ;
- ΚΑΡΟΛ. Δότε μοι συστατικὴν
πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐπιστολήν.
Δότε μοι ! λέγουν, ὅτ' ἰσχύετε πολὺ.
- ΗΓΕΜ. Τίς λέγει τοῦτο ; (Αὕτη ἡ ὑπόνοια
λοιπὸν τοσοῦτον ἄφρων σὲ καθιστᾷ !)
- ΚΑΡΟΛ. Οὕτω θρυλλεῖται ἔξω. Ἀπεφάσιστα
ν' ἀπέλθω εἰς Βραβάντην ὅπως — τοὺς ἐμοὺς
κερδίσω πτερνιστῆρας. Ὅμως ὁ πατήρ
δὲν θέλει — Ὁ καλὸς μου μεριμνᾷ πατήρ,
ὅτι ἂν διοικήσω στρατιάς ἐγὼ —
ἴσως ἐκ τούτου πάθῃ ἢ ἐμὴ φωνή.
- ΗΓΕΜ. ὦ Κάρολε, μαζὺ μου παίζετε ψευδῶς.
Ὁμολογήσατέ το. Διὰ τούτων σας
τῶν ἐλιγμῶν ζητεῖτε νὰ μ' ἐκφύγητε.
Ὅμμα λοιπὸν πρὸς ὄμμα, σὺ, ὑποκριτά,
ἀτένισόν με ! Ὅστις ὄνειρεύεται
περὶ τῶν ἄθλων μόνον τῶν ἵπποτικῶν —
δύναται οὗτος, ὁμολογεῖ, δύναται
τοσοῦτον νὰ κατέλθῃ, τόσον ταπεινῶς,
ταινίας, ὡς Κυρίαί ἔχασαν, αὐτὸς
νὰ κλέψῃ, καὶ — συγγνώμην — (Ἐν ᾧ δι' ἐλαφρᾶς τῆς
χειρὸς κινήσεως τὸ ὑποκάμισόν του διανοίγει, ἀρπάζει ται-
νίαν τινα ἐκεῖ κεκρυμμένην) καὶ ἐπιμελῶς
τοσοῦτον νὰ φυλάττῃ ;

- ΚΑΡΟΛ. (μετ' ἐκπλήξεως ὀπισθοχωρῶν) Μὴ — Ἡγεμονίς,
πολὺ τολμᾶτε — Προεδόθην. Σὰς οὐδεὶς
νὰ ἀπατήσῃ δύναται καὶ σύμφωνος
μετὰ πνευμάτων καὶ δαιμόνων φαίνεσθε.
- ΗΓΕΜ. Καὶ τοῦτο σὰς ἐκπλήττει ; Πρίγκηψ, μεθ' ὑμῶν
στοιχηματίζω, γεγονότ' ἀναπολῶ
εἰς τὴν ψυχὴν σας, γεγονότα — Δοκιμὴν
κάμετε μίαν. Ἐρωτήσατε ἐμέ.
Ἄν δυσθυμίας ἔτι μῖμοι, ῥῆμά τι
εἰς τὸν ἀέρα ψελλισθὲν, μειδιάμα
ὑπ' αἰφνιδίας σοβαρότητος σβεσθὲν,
ἂν αἰ χειρονομίαι καὶ τὰ σήματα,
ἀφ' ὧν ἡ ὑμετέρα ἔλιπε ψυχὴ,
οὐδόλως μ' ἔχουν διαλάθει, κρίνετε,
ἂν ἔχω ἐννοήσει, ὅτ' ἠθέλετε
νὰ ἐννοήσω ;
- ΚΑΡΟΛ. Ὀντως λίαν τολμηρὸν.
Τὸ στοιχημά σας δέχομαι, Ἡγεμονίς.
Εἰς τὴν ἐμὴν καρδίαν σεῖς ὑπόσχεσθε
ἀποκαλύψεις, ὡς ἐγὼ αὐτὸς ποτὲ
δὲν ἔχω κάμει.
- ΗΓΕΜ. (μετὰ τινος σοβαρότητος) Ὑψηλότατε, ποτέ ;
Ἄναμνησθήτε κάλλιον. Πέριξ ὑμῶν
ἰδέτε. Τοῦτο τὸ μικρὸν δωμάτιον
δὲν εἶναι ἐκ τῶν δωματίων τῆς Ἀνάσσης μας
ἐνθα ὀλίγη ἔστιν ὅτε προσωπίς
χρήσιμος εἶναι — Πῶς ; ἐκπλήττεσθε ; Εὐθύς
ἐρυθρίατε ; — ὦ, τῇ ἀληθείᾳ, τίς
αὐθάδης εἶναι τόσον καὶ ὀξυδερκής
ὅπως κατασκοπεύσῃ τὸν Δὸν Κάρολον,
ἔὰν ὁ Πρίγκηψ ἑαυτὸν ἀόρατον
νομίζῃ ; — Τίς τὸν εἶδε κατὰ τὸν χορὸν
τὸν τελευταῖον τῆς Αὐλῆς ἀφίνοντα
τὸ ζευγὸς του ἐξ αἰφνης, τὴν βασίλισσαν,
κ' εἰς τὸ ἐγγυτερόν του εἰσορμήσαντα,
καὶ τείνοντα τὴν χεῖρα εἰς τὴν Ἐβόλι,
ἀντὶ τῆς βασιλίδος χορευτριάς του ;
Πλάνη, ὦ Πρίγκηψ, ἦν, ὁ βασιλεὺς αὐτὸς
ὅστις εἰσῆλθε μόλις, παρετήρησε.
- ΚΑΡΟΛ. (Μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος)
Αὐτὸς ἀκόμη ; Ἀληθῶς, Ἡγεμονίς,
αὐτὸν ἰδίως τοῦτο δὲν ἀπέβλεπε.
- ΗΓΕΜ. Τόσον ὀλίγον, ὅσον ἔτι ἡ σκηνὴ
ἐν τῷ παρεκκλησίῳ, ἣν ὁ Κάρολος
αὐτὸς δὲν ἐνθυμεῖται πλέον. Ἐκείσθε
ἐν κατανοῦζει πρὸ τοῦ εἰκονίσματος
τῆς Παναγίας, ὅτε αἰφνης — πταίετε
ὑμεῖς ; — ἐσθήτων γυναικείων θροῦς
ἠκούσθη ὀπισθέν σας, τότε ἤρξατο
τοῦ δὸν Φιλίππου ὁ ἠρωϊκὸς υἱὸς

αίρετικοῦ νὰ τρέμῃ δίχην πρὸ τοῦ ἱεροῦ,
καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ὠχρῶν αὐτοῦ
δηλητηριασθεῖσα σβύνῃ ἢ προσευχῇ.
Ἐν τῇ τοῦ πάθους μέθῃ, Ὑψηλότατε,
— ὦ, ἦτο κωμῳδία συγκινητικῆ —
ἀρπάζετε τὴν χεῖρα τὴν κατάφυχρον
καὶ θεῖαν τῆς Παρθένου καὶ τὸ μάρμαρον
φιλήματα πυρῶδη κατακλύζουσι.

ΚΑΡΟΛ. Μὲ ἀδικεῖτε. Τοῦτό ἦν εὐλάβεια.

ΗΓΕΜ. Τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως, Πρίγκηψ — Ναί.
Πλὴν ἦτο ἴσως φόβος τότε ἄραγε
τῆς ἀπωλείας, ὅτε ὁ Δὸν Κάρολος
μετὰ τῆς βασιλείας ἐπαίξε κ' ἐμοῦ,
καὶ μετὰ θαυμασίας δεξιότητος
αὐτὴν μοὶ κλέπτει τὴν χειρίδα —
(ὁ Κάρολος ἀναπῆδξ ἔκθαμβος)

κ' ἐπειτα

φρονίμως πάνυ ὡς χαρτίον ἐπαίξε;

ΚΑΡΟΛ. Θεέ — Θεέ — Θεέ μου! Φεῦ! τί ἐπραξα;

ΗΓΕΜ. Οὐδέν τι ὅπερ νὰ ἀνάκαλέσητε
ποθεῖτ', ἐλπίζω. Πόσον δὲ ἐτρόμαξα
μετ' εὐφροσύνης, ὅτε ἐπιστόλιον
τὸν δάκτυλόν μου ἀνυπόπτως ἐψάυσεν,
ὅπερ ἐν τῇ χειρίδι σεις ἐκρύψετε.
ὦ, ἦτο λίαν, Κάρολε, ῥωμαντικόν.
τὸ πρᾶγμα —

ΚΑΡΟΛ. (ταχέως διακόπτων) Φαντασία! — Μὴ προβαίνετε.
Πομφόλυγας ὁ νοῦς μου πλάττει θαυμαστάς
αἵτινες καὶ ταχέως διαρρήγνυνται,
ὡς γεννηθῶσι. Τοῦτο εἶναι πᾶν. Ἀρκεῖ.

ΗΓΕΜ. (Μετ' ἐκπλήξεως ἀπομακρυνομένη καὶ μακρόθεν αὐτοῦ ἐπι-
τινας στιγμὰς θεωμένη).
Εἰμὶ ἐξηνητημένη — ἀπαξάπασα:
αἱ δοκιμαί μου ναυαγοῦσι πρὸ αὐτοῦ
τοῦ μαρμαρίνου παραδόξου! (σιγᾶ στιγμὰς τινας)
Ὅμως πῶς; —

Ἄλαζονεῖα μήτοι εἶναι ἀνδρική,
ἥτις, ἵνα ἀπολαύτῃ διαρκέστερον,
ὡς προσωπίδα φέρει τὴν σεμνότητα; —

Ναί; (προσεγγίζει τὸν Πρίγκηπα πάλιν καὶ θεωρεῖ αὐτὸν ἀμ-
φιβόλως).

Διαφώτισόν με, Πρίγκηψ. Ἴσταμαι
πρὸ σκευοθήκης κεκλεισμένης μαγικῶς,
πρὸ τῆς ὁποίας πᾶσ' αἱ κλειδῆς μ' ἀπατοῦν.

ΚΑΡΟΛ. Ὅπως κέγῳ ἐμπρὸς σας.

ΗΓΕΜ. (Καταλείπουσα αὐτὸν, σιγῇ πορεύεται πρὸς τὸ δωμάτιον. Φαί-
νεται ἐπὶ σπουδαίων σκεπτομένη. Τέλος μετὰ μικρᾶν
παύσιν σοβαρὰ καὶ ἐπίσημος).

Ἐστῶ, ναί, λοιπὸν —

Ὅφείλω τέλος νὰ λαλήσω πρὸς ὑμᾶς.

Ὡς δικαστὴν μου σᾶς ἐκλέγω. Εὐγενῆς

εἶθε ἀνὴρ, ἱππότης κ' ἡγεμὼν ἡμοῦ.

Ἐπὶ τὸ στῆθος ῥίπτομαι ὑμῶν. Ὑμεῖς

ὦ Πρίγκηψ, σώσατέ με, ἂν δ' ἀπωλεσθῶ

ἄνευ ἐλπίδος τότε κλαύσατε ἐμέ.

(Ὁ Πρίγκηψ πλησιάζει μετ' ἐκπλήξεως πλήρους ἐνδιαφέροντος)

Τοῦ ἀνακτος αὐθάδης εὐνοοῦμενος,

Ῥοῦ Ῥομέζος, Κόμης Σύλβας, ἐπαίτει

τὴν χεῖρά μου. Ὁ ἀναξ θέλει. Συμφωνοῦ

εἰσὶν κ' αἱ δύο ὡς πρὸς τὸ ἐμπόρευμα

καὶ ἐπωλήθην ἤδη.

ΚΑΡΟΛ. (σφόδρα συγκινηθεὶς) Ἐπωλήθητε;

Τῇ ἀληθείᾳ ἐπωλήθητε;

ΗΓΕΜ. Οὐχι.

Ἀκούσατε νῦν πάντα. Μὴ ἀκούμενοι

ὅτι με ῥίπτουν θῦμα τῇ πολιτικῇ,

τὴν ἀθωότητά μου δολιεύονται.

Ἴδού! διὰ τοῦ φύλλου τούτου νὰ σχισθῇ

Τὸ προσωπεῖον τοῦ ὀσίου δυνάται.

(Ὁ Κάρολος λαμβάνει τὸ χαρτίον καὶ μετ' ἀνυπομονησίας ἀκροᾶται τῆς
διηγήσεως μὴ λαβῶν καιρὸν, πρὸς ἀνάγκωσιν του).

Ποῦ πρέπει σωτηρίαν, Πρίγκηψ, νὰ ζητῶ;

Τὴν ἀρετὴν μου μέχρι τοῦδ' ἐφρούρησεν

ἡ ὑπερηφάνια. Ἐπὶ τέλους —

ΚΑΡΟΛ. Πῶς;

Ἐπέσετ' ἐπὶ τέλους; Πῶς; ἐπέσετε;

ΗΓΕΜ. (ὑπερηφάνως καὶ εὐγενῶς).

Εἰς τίνα; Πόσον, πόσον εἶσαι ἀσθενῆς

πρὸ τῶν πνευμάτων τούτων, σὺ, ὦ Φρόνησις,

τῶν πανισχύρων! Αἶτχος, αἰσχος τῷ ἀνδρὶ

ἐκείνῳ, ὅστις γυναικεῖαν εὐνοίαν

καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐξ ἔρωτος

ἐν ἴσῃ θέτει μοῖρα πρὸς τὰ ὄνια!

Τὸ μόνον ὅπερ ἕτερον ἀγοραστὴν

οὐδένα ἄλλον δέχεται ἢ ἐκυτὸν

καὶ μόνον, εἶν' ὁ ἔρως. Ἐρωτος τιμὴ

ὁ ἔρως εἶναι. Οὗτος ὁ ἀτίμητος

εἶναι ἄδραμας, ὅνπερ νὰ δωρήσωμαι

ἢ νὰ ἐνθάψω πρέπει. Ὡς ὁ πλοῦσιος

ὁ ἔμπορος ἐκεῖνος, ὅστις ἀπαθῆς

πρὸς τὸ χρυσίον τοῦ Ριάλτου καὶ σκόπων

μονάρχας νὰ ὑβρίσῃ, εἰς τὴν θάλασσαν

τὸν μαργαρίτην ἔρριψεν, ἀγέρωχος

ὦν λίαν, ὥστε κάτω τῆς τιμῆς αὐτοῦ

νὰ τὸν πωλήσῃ.

ΚΑΡΟΛ. (Μὲ τὸν Παντοδύναμον —

Ἡ κόρη εἶν' ὡραία!)

ΗΓΕΜ. Ἄς καλέσωσιν

αὐτὸ φρενοτροπίαν, ματαιότητα.

Τὰς χαρμωσύνας δὲν μερίζω τὰς ἐμάς.

Καὶ τῷ ἀνδρὶ τῷ μόνῳ, ὃν ἐξέλεξα,

τά πάντα, πάντα δίδωμι. Ἄπαξ δωρῶ,
ἀλλ' ὅμως αἰωνίως. Ἐνα ὁ ἐμὸς
θὰ καταστήσῃ ἔρωσ μόνον εὐτυχῆ.
Ἐνα, πλὴν τούτου ὡς θεόν. Ὁ ἀσπασμός,
ἡ γόησ' αὐτῆ συναυλία τῶν ψυχῶν,
αἱ τοῦ Ἐσπερου τέρψεις αἱ χλιδίζουσαι,
τοῦ κάλλους ἡ μαγεία ἡ θεοπρεπής,
μιᾶς εἰσὶν ἀκτῖνος χρώματ' ἀδελφά,
ἐνὸς καὶ μόνου ἀνθους φύλλα. Ὄφειλον
λοιπόν, ὦ μαινομένη, νὰ δωρήσωμαι
ἐκ τοῦ ὠραίου τούτου κάλλους ἐγὼ
ἀποσπασθὲν τι φύλλον; Καὶ ἐγὼ αὐτῆ
τὸ μεγαλεῖον τὸ λαμπρὸν τῆς γυναικός,
τὸ ἄριστον τοῦ Θεοῦ φιλοτέχνημα
νὰ καταστρέψω, ὅπως εἰς ἀκόλαστον
τάς νύκτας ἐξηθύνω;

ΚΑΡ. (Πῶς; Ἀπίστευτον!

Τοιαύτην κόρην ἡ Μαδρίτη κέκτηται,
κ' ἐγὼ μανθάνω τοῦτο πρῶτον σήμερον;)

ΗΓΕΜ. Τὴν Αὐλὴν ταύτην πρὸ καιροῦ θὰ ἐφευγον,
θὰ ἐφευγόν τὸν κόσμον, καὶ ἐν ἱεροῖς
θὰ ἐθαπτόμην τοίχοις, ὑπολείπεται
δεσμός πλὴν ἔτι, καὶ ὁ μόνος, ὃς ἐμὲ
μετὰ τοῦ κόσμου τούτου ἰσχυρῶς δεσμεῖ.
Φεῦ! ἴσως φάσμα! πλὴν τοσοῦτον τιμαλφές!
Ἐρῶ καὶ δὲν ἐρῶμαι.

ΚΑΡ. (διάπυρος προσεγγίζων αὐτὴν) ὦ, ἐρᾶσθε, ναί.
Ὡς ὁ Θεὸς ὑπάρχει, τὸ ὀρκίζομαι.

Ἐρᾶσθε καὶ ἀρρήτως.

ΗΓΕΜ. Σεῖς; τ' ὀρκίζεσθε;

Ἡ φωνὴ αὕτη ἦτο τοῦ ἀγγέλου μου!
Ναί, ἂν τῶντι τὸ ὀρκίζεσθε ὑμεῖς,
τότε πιστεύω, τὸτ' ἐρῶμαι.

ΚΑΡ. (πλήρης τρυφερότητος περιπτύσσει αὐτὴν) ὦ ἀβρά,
εὐαίσθητε παρθένε! ὦ θαυμάσιον
σύ πλάσμα, — ὅλως ὦτα, ὅμμα ἰσταμαι —
ὅλως μαγεία, θαύμος. — Τίς ἂν εἴδωλεπεν,
ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ἐγκαυχώμενος,
οὐδέποτε ἤσθάνθη ἔρωτα — ἐδῶ,
εἰς τοῦ Φιλίππου βασιλέως τὴν Αὐλὴν,
ὠραῖε μου, τί θέλεις, ἄγγελε, ἐδῶ
πλησίον ἱερέων σὺ καὶ μοναχῶν;
Διὰ τοιαῦτα ἄνθη δὲν εἶν' οὐρανός —
Ἐπιθυμεῖτε ταῦτα νὰ συνθραύσητε;
Ἐπιθυμεῖτε — τὸ πιστεύω. — Πλὴν, οὐχί!
ὦ! ὅσον ἀληθεύει ὅτι ζῶ, οὐχί!
Σὲ περιβάλλω διὰ τοῦ βραχίονος,
καὶ διὰ τῆς χειρός μου σὲ συναπεκαπῶ
τοῦ Ἄδου, τοῦ δαίμονων πλήρους. Ἄφες με
ὁ σὸς νὰ ἦμαι ἄγγελος!

ΗΓΕΜΟΝ. (Μετὰ βλέμματος πλήρους ἔρωτος) ὦ Κάρολε,
πόσον ὀλίγον σὲ ἐγνώρισα ἐγώ!

Πόσον πλουσίως ἀνταμείβει καὶ ἀδραῖς
τὸν μόχθον ἡ ὠραία σου καρδία, ὃν
τις καταβάλλει, ὅπως τὴν νοήσῃ! (λαμβάνει τὴν χεῖρα
του, ἣν θέλει ν' ἀσπασθῇ.)

ΚΑΡΟΛ. (ἀποσύρων αὐτὴν) Πλὴν,
Ἡγεμονίς, ποῦ εἴσθε νῦν;

ΗΓΕΜ. (μετὰ λεπτότητος καὶ χάριτος ἀτενῶς τὴν χεῖρα του θεωροῦσα)
Πόσον ἡ χεῖρ

ὠραία εἶναι αὕτη! — Πρίγκηψ, αὐτ' ἡ χεῖρ
θὰ δώσῃ ἔτι δύο δῶρα τιμαλφῇ —
ἐν στέμμα, καὶ Καρόλου τὴν καρδίαν — καὶ
μιᾶ θνητῆ τὰ δύο ἴσως; — ὦ, μιᾶ;
Οὐράνιον καὶ μέγα δῶρον, καὶ σχεδόν
διὰ θνητὴν θὰ ἦναι μίαν μέγιστον!

Πῶς, Πρίγκηψ, δὲν θὰ ἦτο ἄρα κάλλιον
νὰ διανεμηθῶσιν; Αἱ βασίλισσαι
κακῶς ἐρῶσι — καὶ γυνή, ἣτις καλῶς
νὰ ἀγαπήσῃ δύναται, τὰ στέμματα
δὲν ἐννοεῖ καθόλου. Ὅθεν κάλλιον
νὰ μοιρασθῶσι, Κάρολε, καὶ παρευθῆς,
μάλιστα τώρα — πῶς; μὴ τὸ ἐπράξατε
ἤδη; τῶντι; Τόσω τὸ καλλίτερον!
Γνωρίζω ἄρα τὴν εὐδαιμόνα αὐτὴν;

ΚΑΡ. Ἐστω, ὦ κόρη. Σοὶ ἀποκαλύπτομαι.
Τῆ φύσει τῇ ἀθῶα, τῇ ἀγνότητι
ἀποκαλύπτω ἑμαυτόν. Ἐν τῇ Αὐλῇ
αὕτη εἶσαι ἡ μόνη, ἣτις τὴν ἐμὴν
ψυχὴν καταλαμβάνει. — Ἐστω λοιπόν, ναί,
δὲν τὸ ἀρνοῦμαι — ἀγαπῶ!

ΗΓΕΜ. Ἄνερ κακί!

Ἦν ἡ ὁμολογία τόσῃ δυσχερής;
Ἄξια θρήνου ὤφειλον λοιπόν ἐγώ
νὰ ἦμαι, ὅταν σὺ ἀξίαν ἔρωτος
μὲ εὔρες;

ΚΑΡΟΛ. (Ἐκπληκτος) Πῶς; τί εἶπας;

ΗΓΕΜ. Τόσην μετ' ἐμοῦ
ὑποκρισίαν νὰ δεικνύης, Κάρολε!
Τῆ ἀληθείᾳ, Πρίγκηψ, δὲν ἦτο καλόν,
τὴν κλεῖδα ἔτι ν' ἀρνηθῆς.

ΚΑΡΟΛ. Τὴν κλεῖδα; πῶς;
τὴν κλεῖδα! (Μετὰ βαθεῖαν σκέψιν)
Ναί — Θεὲ μου — ναί — νῦν ἐννοῶ!

(Τὰ γόνατά του τρέμουσι. Ἐρείδεται ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ κα-
λύπτει τὴν ὄψιν.)

ΗΓΕΜ. (Μακρὰ σιγὴ ἀμφοτέρωθεν. Ἡ Ἡγεμονίς ῥήγνυσι κραυγὴν καὶ
πίπτει.)

ὦ, φρίκη, φρίκη! ὦ θεέ, τί ἐπραξα;

ΚΑΡΟΛ. Τόσον βαθέως κρημισθείς ἐξ ὄλων μου
τῶν οὐρανῶν! — Φρικῶδες!

ΗΓΕΜΟΝ. (κρύπτουσα τὴν ὄψιν ἐν τῷ προσκεφαλαίῳ)
Δίκαιε θεέ!

Ὅποια, οἶμαι, ἀποκάλυψις!

ΚΑΡΟΛ. (πρὸ τῶν ποδῶν τῆς βριπτόμενος) Ἐγώ,
Ἡγεμονίς, δὲν εἶμαι, ὄχι, ἐνοχος—
Πάθος—καὶ ἀτυχῆς τις παρενόησις—
Θεέ, δὲν εἶμαι ἐνοχος.

ΗΓΕΜ. (ἀποθούσα αὐτόν) Μακρὰν, μακρὰν
τῶν ὀφθαλμῶν μου!

ΚΑΡΟΛ. Πώποτε! ἐν τῷ φρικτῷ
νὰ σᾶς ἀφήσω τούτῳ κλονισμῷ! ποτέ!

ΗΓΕΜ. (Μετὰ δυνάμει ἀποθούσα αὐτόν)
Ἐξ εὐσπλαγχνίας ἢ ἐκ γενναιότητος
μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου! Μὲ φονεύετε!
Τὴν θέαν σας ἐχθαίρω! (ὁ Κάρολος θέλει ν' ἀπέλθῃ)
Δότε μοι εὐθύς
τὸ γράμμα καὶ τὴν κλεῖδα. Ποῦ τὸ ἕτερον
ἔχετε γράμμα;

ΚΑΡΟΛ. Γράμμα; ποῖον ἕτερον;

ΗΓΕΜ. Τοῦ βασιλέως.

ΚΑΡΟΛ. Τίτος;

ΗΓΕΜ. Ὅπερ πρότερον
σᾶς εἶχον δώσει.

ΚΑΡΟΛ. Πῶς; τοῦ ἀνακτος;
ἀλλὰ πρὸς τίνα; πρὸς ὑμᾶς;

ΗΓΕΜ. ὦ οὐρανέ!
ὦ! πόσον, πόσον προεδόθη φρικωδῶς!
Τὸ γράμμα! Ἐστω λοιπόν! Μάλιστα αὐτό
τὸ γράμμα θέλω.

ΚΑΡΟΛ. Γράμματα τοῦ ἀνακτος;
Καὶ πρὸς ὑμᾶς;

ΗΓΕΜ. Τὸ γράμμα! Ἐν ὀνόματι
ἀπάντων τῶν ἁγίων!

ΚΑΡΟΛ. Ἡ ἐπιστολή,
δι' ἧς τὸ προσωπεῖον θὰ διαρρηχθῇ
ἐνός—

ΗΓΕΜ. ὦ, εἶμαι τοῦ θανάτου! Δότε μοι!

ΚΑΡ. Τὸ γράμμα τοῦτο—

ΗΓΕΜ. Ἄφρων, τί ἐτόλμησα;

ΚΑΡΟΛ. Τοῦ ἀνακτος τὸ γράμμα; — τὰτ', Ἡγεμονίς,
τότε τὸ πᾶν ἀλλάσσει αἴφνης τάχιστα—
Τὸ γράμμα τοῦτο—τὸ πολυτιμότερον—
ὅπερ τοσοῦτον ἀνεκτίμητόν ἐστιν,
ὥστε ἀκόμη ἅπαντα τὰ στέμματα
τοῦ δὸν Φιλίππου νὰ ἐξαγοράσωσιν
ἀδυνατοῦσι—τούτο τὸ κρατῶ ἐγώ!
(ἀπέρχεται)

ΗΓΕΜΟΝ. (βριπτομένη πρὸ αὐτοῦ)
ὦ ὑψίστε Θεέ μου, νῦν ἀπόλλυμαι!

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ

ΗΓΕΜΟΝΙΣ μόνη.

ΗΓΕΜ. (Ἰσταται ὡς ἐν ληθάργῳ, ἐκτὸς ἑαυτῆς. Ἐξεληθόντος τοῦ δὸν
Καρόλου σπεύδει κατόπιν αὐτοῦ ἀνακαλοῦσα.)
Ἀκόμη μίαν λέξιν, Ὑψηλότατε.
Ἀκούσατέ μου.—Φεύγει! Τοῦτο ἔμεινεν
ἀκόμη! Ἐπὶ πλέον μὲ περιφρονεῖ—
Ἐν τρομερᾷ μονώσει ἤδη ἵσταμαι,
ἀποκρουθεῖσα — λακτισθεῖσα — (Ῥίπτεται ἐπὶ τινος
ἔδρας. Μετὰ τινα παῦσιν). Ἄλλ' οὐχί!
Φεῦ! ὑποσκελισθεῖσα μόνον, ὦ θεοί,
ὑπ' ἀντιζήλου. Ἀγαπᾶ. Περὶ αὐτοῦ
καμμὶ ἀμφιβολία, τ' ὠμολόγησεν
ὁ ἴδιος. Πλὴν αὕτη ἡ εὐδαιμών τις;
Βέβαιον εἶναι ὅτι οὗτος ἀγαπᾶ
ἐκείνην, ἦνπερ δὲν ὀφείλει. Ὀρρωδεῖ,
μὴ τὸ μυστήριόν του ἀποκαλυφθῇ.
Τὸ πάθος του ὑφέρπει πρὸ τοῦ ἀνακτος—
Πλὴν διατί πρὸ τούτου, ὅστις τὸ ποθεῖ;
Ἡ μὴ δὲν εἶναι ὁ πατήρ, ὅτι αὐτός
ἐν τῷ πατρὶ φοβεῖται; Ὅτε ἤκουσε
τοῦ βασιλέως τοὺς ἐρωτικούς σκοπούς,
ἐξήστραψεν ἀμέσως ἡ μορφή αὐτοῦ,
κ' ἠγάλλετο ὡς μάκαρ—Πῶς συνέβαινε
ὥστε ἡ αὐστηρά του ἄρα ἀρετὴ
ἐλησμονήθη ὧδε; ὧδε διατί;
Τί οὗτος ἄρα νὰ κερδίσῃ δύναται,
εἰάν ὁ ἀναξ τὴν βασιλίσσαν—
(Παύει αἴφνης καταληφθεῖσα ὑπὸ τινος σκέψεως. Συγχρόνως
ἀποσπᾶ τοῦ κόλπου τῆς τὴν ταινίαν, ἣν εἶχεν ἀρπάσει ἐκ τοῦ
στήθους τὸν δὸν Καρόλου καὶ τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα θεωρεῖ καὶ
ἀναγνωρίζει).

Θεοί!

ὦ μαινομένη! τώρα, ναί, ἐνόησα!
Ποῦ ἦν λοιπὸν ὁ νοῦς μου; Νῦν ἀνοίγονται
τὰ ὄμματά μου. Ἡγαπῶντο πρὸ πολλοῦ,
πρὶν ἢ ὁ ἀναξ τὴν ἐκλέξῃ σύζυγον.
Ποτέ δὲν μ' εἶδ' ὁ Πρίγκηψ, μόνην καὶ χωρὶς
ἐκείνης. Ἄ! ἐκείνην οὗτος τὸ λοιπὸν
ἐνόει ἔνθα τόσον ἀληθῶς ἐγώ,
ἀπείρως τόσον καὶ θερμῶς ἐνόμιζον,
ὅτ' ἠγαπῶμην! ὦ ἀπάτη τρομερά!
Κέγῳ τὸ αἰσθημά μου τῇ προέδωκα! (Σιγή)
Ὅτι χωρὶς ἐλπίδος ἀγαπᾶ αὐτός,
δὲν τὸ πιστεύω. Ἐρως δὲσέλπις ἐδῶ
εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον δὲν ἀνθίσταται.
Νὰ κραιπαλῶσιν ἔνθα ὁ λαμπρότερος
διψᾷ τῆς γῆς μονάρχης! — Εἶναι φανερόν,
τοιοῦτον θῦμα ἔρωτα δυσέλπιδα.
ποτέ δὲν φέρει. Πόσον πῦρ ἐνέκλειεν
ὁ ἀσπασμός του! Πόσον, πόσον τρυφερῶς

ἐπὶ τὸ πάλλον στῆθος τοῦ μὲ ἐσφιγγε! —

Ἦν ὅμως λίαν τολμηρὰ ἡ δοκιμὴ
διὰ τὴν πίστιν ὄντως τὴν ρωμαντικὴν,
ἣτις δὲν ἀναμένει ἀνταπόδοσιν.

Δέχεται κλεῖδα, ἦν, καθὼς ἐνόμισεν,
ἡ ἄνασσα τῷ στέλλει — εἰς τὸ βῆμ' αὐτὸ

τοῦ ἔρωτος πιστεύει τὸ γιγάντιον —

Ἔρχεται, ὄντως, ἔρχεται! — Ἐπόμενον
ὅτι εἰς τοῦ Φιλίππου τὴν γυναῖκα αὐτὸς

τὸ ἄφρον βῆμα τοῦτο δυνατὸν φρονεῖ —
Πῶς δύναται, μεγάλα εἰάν δείγματα

πρὸς τοῦτο οὐδαμῶς τὸν ἐνθαρρύνωσιν;

Εἶναι σαφές, ἐκείνη ἀγαπᾷ αὐτόν.

Ἦ ὅσια, Οὐρανὲ, αἰσθάνεται!

Πόσον πανούργος εἶναι! Καὶ ἐγὼ αὐτὴ

πρὸ τοῦ μαρμολοκείου ὄλη ἔτρεμον

τῆς ἀρετῆς τῆς. Ὡς τι ὄν θεσπέσιον

ἐγγύς μου ἀνυψοῦται. Πρὸ τῆς αἴγλης τῆς

ἐξαμαυροῦμαι. Τοῦ δὲ κάλλους τῆς

ἐφρόνου τὴν γαλήνην τῶν τρικυμιῶν

τοῦ πάθους ἐλευθέραν πάντη. Καὶ αὐτὴ

ἦν ἡ γαλήνη μόνον ἐπιφάνεια;

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς τραπέζας νὰ τρυφᾷ

λοιπὸν ἐπόθει; Νὰ φορῇ τῆς ἀρετῆς

τὸ θεῖον προσωπεῖον αὐτὴ ἐν τ' αὐτῷ

καὶ τὰ μυστηριώδη θέλκτρα νὰ τολμᾷ

τοῦ πάθους νὰ λιχνεύη; Εἶναι δίκαιον;

Καὶ πρέπει ἄρα ἡ ἀγύρτις ἀποιεῖ

νὰ θριαμβεύη; Νὰ ἐπικίρετ', ἐπειδὴ

οὐδεὶς ἐφάνη μέχρι τοῦδε τιμωρός; —

Ἦ ὄχι, ὄχι, τὴν ἐλάτρευον ἐγὼ! —

Ἦ, τοῦτο θέλει νέμεσιν! Τῷ ἄνακτι

ἀγγέλλω τὴν ἀπάτην — Πλὴν, τῷ ἄνακτι; —

(μετὰ σκέψιν)

Ναί, τοῦτο ἔσται πρὸς τὸ οὖς αὐτοῦ ὁδός. (ἀπέρχεται).

Ἔπεται τὸ τέλος τῆς Β'. πράξεως.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ

ΚΑΙ ΩΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗ

ΥΠΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ, ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Τὸ ὄνομα «Μάνη» ἀνάγεται εἰς τοὺς πρὸ τῆς τῶν Σταυροφόρων ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ τῆς Ἀνατολῆς ἐμφανίσεως χρόνους· ἔστι δὲ Γοτθικόν, κατὰ τὸν σοφὸν Φιλανδὸν ἀρχαιο-

λόγον, Γουλιέλμον Λάγον, ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας τῷ 1852, καὶ δημοσιούσαντα ἐν τῇ «Πανδώρα» σπουδαίαν πραγματείαν «περὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μεσημβρινῆς Ῥωσσίας», ἐνθα ἐν ὑποσημειώσει λέγει τάδε· «οἱ Γότθοι συχνάκις ἔδωκαν εἰς τοὺς ἄλλους τόπους ὅπου κατώκησαν, ὀνόματα εἰς «μὰν» λήγοντα, ὅπερ κυρίως σημαίνει ἄνδρα. Πολλὰ τοιαῦτα χωρὰ εὐρίσκονται ἐν τῇ Σουηδία καὶ Γερμανία¹ καὶ μεταφορικῶς ἡ λέξις «μὰν» σημαίνει στρατόπεδον ἀνδρῶν, καὶ τοιοῦτόν ποτε συνέστησαν οἱ Γότθοι ἐν Ταϊνάρῳ, ἐξ οὗ αἰτίου προήλθε βεβαίως καὶ τὸ ὄνομα Μάνη».

Ἐπισημαίνεται ὅτι τὸ ὄνομα Μάνη ἔνε ξενικόν, οὐδεμία ἀμφιβολία· ἡ δ' ἐποχή, καθ' ἣν ἐδόθη τὸ ὄνομα, γίνεται γνωστὴ ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Γότθων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὥστε ἀπὸ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἐφεξῆς ἐμφανίζεται εἰς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον, ἰδίᾳ δ' ἀπαντᾷ παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ, λέγοντι τὰ ἀκόλουθα· «Ἰστέον ὅτι οἱ τοῦ Καστροῦ Μαίνης οἰκήτορες οὐκ εἰσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν προρρήθηντων Σκλάβων, ἀλλ' ἐκ τῶν παλαιότερων Ῥωμαίων, οἱ καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ τῶν ἐντοπιῶν «Ἑλληνας» προσαγορεύονται διὰ τὸ ἐν τοῖς προπαλαιῶσι χρόνοις εἰδωλολάτρας εἶναι καὶ προσκυνητὰς τῶν εἰδῶλων κατὰ τοὺς παλαιούς Ἑλληνας· οἵτινες ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αἰοιδίμου Βασιλείου βαπτισθέντες χριστιανοὶ γηγόνασιν· ὁ δὲ τόπος, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν, ἔστιν ἄνυδρος καὶ ἀπρόσδοκος, ἐλαιοφόρος δέ· ὅθεν καὶ τὴν παραμυθίαν ἔχουσι... παρέχουσι πάντων ἐκ παλαιτάτου χρόνου νομίσματα υ'»².

Ἐντεῦθεν γίνεται κατάδηλον, ὅτι κατὰ πρῶτον ὀνομάσθη τὸ φρούριον «Μαῖνη», καὶ συγκοπῇ τοῦ ἰ βραδύτερον παρ' Ἑλλήσι «Μάνη», παρὰ δὲ τοῖς Ἰταλοῖς καὶ Γάλλοις ἐφυλάχθη τὸ ἰ τοῦτο· διότι λέγουσιν οὗτοι maina τὸν τόπον καὶ τοὺς κατοίκους «Mainotti», ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι ἐφυλάχθη τὸ ἰ τοῦτο, ἰδίᾳ ἐν τῷ τίτλῳ τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις ἐκαλεῖτο τότε ὁ «Μαίνης» ἐπίσκοπος.

Ἄλλὰ πού εὐρίσκετο τὸ φρούριον τοῦτο;

Τὸ φρούριον τοῦτο εὐρίσκετο παρὰ τὸν λιμένα τῆς ἀρχαίας Ὀμηρικῆς πόλεως «Μέσης» (Μέζαπο νῦν), ἐπὶ τινος γλώσσης, καλουμένης ὡς ἐκ τοῦ σχήματος «Τηγάρι», ὅπου καὶ σήμερον εὐρίσκονται τὰ εἰρεπία αὐτοῦ, καὶ λείψανα 365 δεξαμενῶν, ὅσαι δηλαδὴ αἱ ἡμέραι τοῦ ἔτους, καθ' ἃς ἡνοίγετο ἀνὰ μία δεξαμενὴ καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Τὸ φρούριον τοῦτο ἐλέγετο καὶ Μεγάλῃ Μάνη³ καὶ ἐκ τούτου διεδόθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαπλωθὲν εἰς ἅπασαν τὴν Λακωνικὴν τὸ ὄνομα «Μάνη»· διότι καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι τῶν λοιπῶν δήμων, «Μανιάτας» κυρίως ὀνομάζουσι τοὺς κατοίκους τοῦ δήμου Μέσης, ὅστις εὐρίσκεται παρὰ τὸ Ταϊναρον.

1) Ἰδε Πανδῶρ. φυλλαδ. σς'. σελ. 78. σημ. 43. ἔτος 1853 τόμ. Δ'.

2) Κωνσταντ. Πορφυρογεννήτ. κεφάλ. Ε'. σελ. 222. Βιβλ. III. ἔκδοσ. Βόννης ἔτος 1850.—Ἐφημ. Φιλομαθῶν ἀρ. 707.—Ἐφημ. Ἑθνικ. Πνεύματος ἀρ. 1333 2 Μαΐου 1879 ἔτος ΙΑ'.

3) Ἰσως κατὰ τὸν μεσαιῶνα ὀνομάσθη Μεγάλῃ πρὸς διάκρισιν τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ παρὰ τὴν Θουρίαν κειμένης Μικρο-Μάνης.